

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE LECTURA A PRIMEIRA VISTA E TRANSPOSICIÓN I-II

CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015 E O DECRETO 171/2016)

(CURSO 2022/23)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA LECTURA A PRIMEIRA VISTA E TRANSPOSICIÓN I-II										
ESPECIALIDADE:	INTERPRETACIÓN							ITINERARIO:	CLARINETE	
CARÁCTER:	OBRIGATORIA							TIPO DE CLASE:	COLECTIVA	
DEPARTAMENTO:	VENTO-MADEIRA							XEFE DE DPTO.:	ISMAEL VAQUERO BAQUERO	
CURSOS	1º curso		2º curso		3º curso		4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:	MARTA SANCHO ANDRÉS
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1 H
ECTS/CUAD.					1,5	1,5			Observacións:	-----
DOCENTE:	NOME E APELIDOS							EMAIL/TEL/WEB		TITORÍA
	MARTA SANCHO ANDRÉS							msanchoclarinet@gmail.com		Luns de 14.00 h. a 15.00 h.

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRIPTOR:	Práctica da lectura a primeira vista. Desenvolvemento dos aspectos técnicos, da axilidade e automatismos necesarios para a comprensión e interpretación inmediatas dun texto musical. Práctica da transposición de textos musicais a diferentes tonalidades.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os mínimos esixibles para a proba de acceso, e correspondentes ao nivel de grao profesional.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	Está directamente relacionada coas disciplinas instrumentais como Orquestra, Repertorio orquestral e Instrumento. Transversalmente vinculada ás disciplinas de Análise e Harmonía e Contrapunto, ferramentas fundamentais para a comprensión e asimilación dos fragmentos a traballar.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1 Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora. T3 Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza. T6 Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersoal. T13 Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional. T15 Traballar de xeito autónomo e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
COMPETENCIAS XERAIS:	X1 Coñecer os principios teóricos da música e ter desenvolvido axeitadamente aptitudes para o recoñecemento, a comprensión e a memorización do material musical. X2 Mostrar aptitudes adecuadas para a lectura, improvisación, creación e recreación musical. X3 Producir e interpretar axeitadamente a notación gráfica de textos musicais. X13 Coñecer os fundamentos da estrutura da linguaxe musical e saber aplicalos na práctica interpretativa, creativa, de investigación ou pedagóxica. X21 Crear e dar forma aos seus propios conceptos artísticos, tendo desenvolvido a capacidade de expresarse a traveso deles a partir de técnicas e recursos asimilados. X24 Desenvolver capacidades para a autoformación ao longo da súa vida profesional.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	E11 Interpretar o repertorio significativo da súa especialidade tratando axeitadamente os aspectos que o identifican na súa diversidade estilística. E12 Construír unha idea interpretativa coherente e propia. E14 Expresarse musicalmente co seu instrumento dun xeito fundamentado no coñecemento e dominio na técnica instrumental e corporal, así como nas características acústicas, organolóxicas e nas variantes estilísticas. E15 Comunicar como intérprete, as estruturas, ideas e materiais musicais con rigor. E17 Desenvolver aptitudes para a lectura e improvisación sobre o material musical. E19 Coñecer os procesos e recursos propios do traballo orquestral e doutros conxuntos dominando adecuadamente a lectura a primeira vista, mostrando flexibilidade ante as indicacións do/a director/a e capacidade de integración no grupo.
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015, do 29 de outubro, e Decreto 171/2016, do 24 de novembro	

3. OBXECTIVOS (RESULTADOS DE APRENDIZAXE)	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Crear un hábito para que o alumno se familiarice na lectura e transporte a primeira vista, tanto de xeito individual como en grupo.	T1, T3, T6, T13, T15, X1, X2, X3, X13, X21, X24, E1, E2, E4, E5, E7, E9,
Recoñecer a estrutura harmónica e motívica de obras ou fragmentos, así como a disposición formal, para determinar os aspectos esenciais das mesmas, como medio indispensable para unha lectura comprensiva que favoreza a repentización.	T1, T3, T6, T13, T15, X1, X2, X3, X13, X21, X24, E1, E2, E4, E5, E7, E9
Valorar a importancia dunha análise previa á interpretación, sobre os elementos constitutivos e dificultades técnicas do fragmento ou obra para ler ou transportar.	T1, T3, T6, T13, T15, X1, X2, X3, X13, X21, X24, E1, E2, E4, E5, E7, E9,
Comprender a importancia e posibles aplicacións na vida profesional da lectura a vista e o transporte.	T1, T3, T6, T13, T15, X1, X2, X3, X13, X21, X24, E1, E2, E4, E5, E7, E9,
Desenvolver os reflexos necesarios para mellorar a capacidade de resposta ante posibles eventualidades que poidan xurdir na interpretación, sen parar o discurso musical.	T1, T3, T6, T13, T15, X1, X2, X3, X13, X21, X24, E1, E2, E4, E5, E7, E9,
Desenvolver a habilidade de repentizar obras de dificultade progresiva, que permita perfeccionar a capacidade de automatismo e a velocidade de lectura, respectando na medida do posible o estilo, indicacións dinámicas, de tempo, etc.	T1, T3, T6, T13, T15, X1, X2, X3, X13, X21, X24, E1, E2, E4, E5, E7, E9,
Coñecer a mecánica tradicional do transporte, e comprender o funcionamento dos instrumentos transpositores.	T1, T3, T6, T13, T15, X1, X2, X3, X13, X21, X24, E1, E2, E4, E5, E7, E9,
Aplicar correctamente a mecánica do transporte sobre obras ou fragmentos, desenrolando axilidade na execución do mesmo, a calquera intervalo reflectido no apartado de contidos.	T1, T3, T6, T13, T15, X1, X2, X3, X13, X21, X24, E1, E2, E4, E5, E7, E9,

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1º CUADRIMESTRE (LECTURA A PRIMERA VISTA E TRANSPOSICIÓN I)		
Lectura a 1ª vista individualmente e en grupo, atendendo ás variantes estilísticas das obras a traballar.	-Lectura a primeira vista de obras ou fragmentos de diferentes épocas e estilos, con carácter de acompañante ou non, con incremento paulatino de dificultade. -Recoñecemento dos elementos constitutivos do estilo musical ao que pertencen as obras ou fragmentos a traballar.	16 [^]
Variacións e/ou improvisacións sobre as obras ou fragmentos traballados.	-Variacións e/ou improvisacións sen cambiar de tonalidade. -Variacións e/ou improvisacións cambiando de tonalidade pero mantendo a mesma estrutura harmónica.	12 [^]
Recoñecemento dos elementos constitutivos dunha obra ou fragmento musical. Análise para unha lectura comprensiva.	-Análise dos elementos constitutivos dunha peza: formais, estruturais, tonais, modulacións, tempo, subdivisións, dinámicas, rexistros do instrumento empregados, articulacións...	16 [^]
Teoría e práctica do transporte a todos os intervalos Xustos, Maiores e menores.	-Teoría do transporte: claves, armaduras, diferencias e a súa utilidade práctica. -Instrumentos transpositores. -O transporte como desenvolvemento formativo de capacidades e reflexos.	8 [^]
Instrumentos transpositores	-Transporte con clarinete afinado en Sib: 2ª Maior ascendente, 2ª menor descendente, 4ª Xusta ascendente e 4ª Xusta descendente.	8 [^]
Transporte de estruturas harmónicas	- Transporte de pequenas pasaxes, baseadas en estruturas harmónicas, en todos os tons e rexistros do instrumento.	16 [^]
TOTAL SESIÓNS:		16
CONTIDOS 2º CUADRIMESTRE (LECTURA A PRIMERA VISTA E TRANSPOSICIÓN II)		
Lectura a 1ª vista individualmente e en grupo, atendendo ás variantes estilísticas das obras a traballar.	-Lectura a primeira vista de obras ou fragmentos de diferentes épocas e estilos, con carácter de acompañante ou non, con incremento paulatino de dificultade. -Recoñecemento dos elementos constitutivos do estilo musical ao que pertencen as obras ou fragmentos a traballar.	16 [^]
Variacións e/ou improvisacións sobre as obras ou fragmentos traballados.	-Variacións e/ou improvisacións sen cambiar de tonalidade. -Variacións e/ou improvisacións cambiando de tonalidade pero mantendo a mesma estrutura harmónica.	12 [^]
Recoñecemento dos elementos constitutivos dunha obra ou fragmento musical. Análise para unha lectura comprensiva.	-Análise dos elementos constitutivos dunha peza: formais, estruturais, tonais, modulacións, tempo, subdivisións, dinámicas, rexistros do instrumento empregados, articulacións...	16 [^]

Teoría e práctica do transporte a todos os intervalos Xustos, Maiores e menores.	- Teoría do transporte: claves, armaduras, diferencias e a súa utilidade práctica. - Instrumentos transpositores. - O transporte como desenvolvemento formativo de capacidades e reflexos.	8 [^]
Instrumentos transpositores	-Continuación do transporte co clarinete en Sib, afianzando os intervalos traballados no cuadrimestre anterior. -Transporte con clarinete afinado en La: 3 ^a menor ascendente, 2 ^a menor ascendente, 4 ^a aumentada descendente/5 ^a diminuída ascendente e 3 ^a M descendente. -Transporte con requinto: 3 ^a m descendente, 4 ^a X descendente, 4 ^a aumentada ascendente/5 ^a diminuída descendente e 2 ^a M ascendente. - Transporte con corno di bassetto (se o houbese): 4 ^a X descendente, 4 ^a X ascendente, 3 ^a M ascendente e 2 ^a M descendente.	8 [^]
Transporte de estruturas harmónicas	- Transporte de pequenas pasaxes, baseadas en estruturas harmónicas, en todos os tons e rexistros do instrumento.	16 [^]
TOTAL SESIÓNS:		16
Observacións: Cando por algún motivo o número de semanas non coincida co número de sesión, adaptárase cada cuadrimestre segundo o número e colocación dos festivos, así como das diversas actividades do curso modificando, se fora necesario, o número de sesións asignadas a cada tema. *Indicador de que a sesión se dedica de forma parcial ao tema: ^		

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA (1º E 2º CUAD.)

Os métodos pedagóxicos adaptáranse ás características do alumnado, favorecendo un ensino personalizado, promovendo a creatividade e o dinamismo, e fomentando a motivación. O fin último é lograr a independencia do alumnado por medio do desenvolvemento da personalidade, e do criterio artístico. Partirase dos coñecementos previos, baseándose na aprendizaxe significativa e progresiva. Buscarase a relación coa práctica cotiá.

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases teóricas: explicación/repaso da teoría do transporte. Pautas básicas para afrontar a práctica do transporte e da lectura a primeira vista (Primeira clase do primeiro cuadrimestre , e esporádicamente ao longo de cada unha delas)	15 [^]	-	15 [^]
Práctica de aula, individual e colectiva: Traballo pormenorizado e desenvolvemento paralelo e uniforme dos contidos da disciplina, con apoio do docente a nivel expositivo e interpretativo.	15 [^]	-	15 [^]
Actividades de traballo autónomo: Adestramento persoal por parte do alumnado de todas as ferramentas achegadas polo/a docente na aula.	-	29	29
Proba práctica. Avaliación dos coñecementos adquiridos.	1		1
TOTAL HORAS:			45

Observacións:

Os diferentes temas e subtemas traballarase ao longo dos cuadrimestres, combinando nunha mesma sesión diferentes contidos, polo que o número de horas indicadas para as actividades é orientativo (^), sendo o total de horas a resultante a suma do traballado ao longo de todas as sesións.

6. AVALIACIÓN

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia ás clases e aproveitamento das mesmas que será rexistrado nun diario de aula, xunto coas cualificacións correspondentes aos criterios de avaliación deste epígrafe, en cada sesión.	O alumno/a: -Amosará interese pola disciplina, así como unha correcta actitude na clase, receptiva ás indicacións do/a profesor/a. -Amosará capacidade para argumentar e expresar verbalmente o seu punto de vista e a comprensión do material traballado.	T1, T3, T6, T13, T15 X1, X2, X3, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E17, E19,	10,00%
Seguimento diario da evolución do alumnado que será rexistrado nun diario de aula, xunto coas cualificacións correspondentes aos criterios de avaliación deste epígrafe, en cada sesión.	-Executará as notas das pezas de forma axustada. -Executará a métrica dos textos de forma precisa e segura. -Interpretará de forma correcta os signos de articulacións. - Interpretará de forma correcta os signos de	T1, T3, T6, T13, T15 X1, X2, X3, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E17, E19,	60,00%

	<p>expresión e dinámicas.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elexirá un tempo axustado ás indicacións dos textos. - Interpretará os textos de forma fluida e con estabilidade na lectura. -Amosará axilidade á hora de resolver intercambio de partes entre clarinetes con distinta afinación. -Amosará dominio da mecánica do transporte, ao tempo que é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo tono. -Amosará flexibilidade, capacidade de reacción e de integración, na lectura e transposición grupais. 		
Traballos complementarios individuais e seguimento do estudo e traballo autónomo do alumnado en relación ao material aportado polo profesorado. Este traballo será rexistrado nun diario de aula, xunto coas cualificacións correspondentes aos criterios de avaliación deste epígrafe, en cada sesión.	<ul style="list-style-type: none"> -Preparará a totalidade dos contidos acordados co profesorado na sesión anterior. -Amosará no rendemento na aula o estudo diario. 	T1, T3, T6, T13, T15 X1, X2, X3, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E17, E19,	30,00%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
<p>Realización de 3 lecturas e 3 transportes sobre pezas ou fragmentos de diferente dificultade, cos contidos desta guía, así como as cuestións necesarias para a avaliación de todas as competencias</p> <p>As cualificacións obtidas nos distintos criterios de avaliación desta proba rexistraranse nunha rúbrica.</p>	<p>O alumno/a:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Executará as notas da peza de forma axustada. -Executará a métrica do texto de forma precisa e segura. -Interpretará de forma correcta os signos de articulacións. - Interpretará de forma correcta os signos de expresión e dinámicas. - Elexirá un tempo axustado ás indicacións do texto. - Interpretará o texto de forma fluida e con estabilidade na lectura. -Amosará axilidade á hora de resolver intercambio de partes entre clarinetes con distinta afinación. -Amosará dominio da mecánica do transporte, ao tempo que é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo tono. 	T1, T3, T6, T13, T15 X1, X2, X3, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E17, E19,	100,00%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA)			
O alumnado que supere o número de faltas establecido (4 por cuadrimestre), terán que presentarse a un exame ao final do cuadrimestre onde a materia a avaliar será toda a que aparece na programación.			
<p>Realización de 3 lecturas a vista e 3 transportes sobre pezas ou fragmentos de diferente dificultade, cos contidos desta programación, así como as cuestións necesarias para a avaliación de todas as competencias.</p> <p>As cualificacións obtidas nos distintos criterios de avaliación desta proba rexistraranse nunha rúbrica.</p>	<p>O alumno/a:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Executará as notas da peza de forma axustada. -Executará a métrica do texto de forma precisa e segura. -Interpretará de forma correcta os signos de articulacións. - Interpretará de forma correcta os signos de expresión e dinámicas. - Elexirá un tempo axustado ás indicacións do texto. - Interpretará o texto de forma fluida e con estabilidade na lectura. 	T1, T3, T6, T13, T15 X1, X2, X3, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E17, E19,	100,00%

	<p>-Amosará axilidade á hora de resolver intercambio de partes entre clarinetes con distinta afinación.</p> <p>-Amosará dominio da mecánica do transporte, ao tempo que é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo tono.</p>		
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
<p>Realización de 3 lecturas e 3 transportes sobre pezas ou fragmentos de diferente dificultade, cos contidos desta programación, así como as cuestións necesarias para a avaliación de todas as competencias.</p> <p>As cualificacións obtidas nos distintos criterios de avaliación desta proba rexistraranse nunha rúbrica.</p>	<p>O alumno/a:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Executará as notas da peza de forma axustada. -Executará a métrica do texto de forma precisa e segura. -Interpretará de forma correcta os signos de articulacións. - Interpretará de forma correcta os signos de expresión e dinámicas. - Elexirá un tempo axustado ás indicacións do texto. - Interpretará o texto de forma fluida e con estabilidade na lectura. -Amosará axilidade á hora de resolver intercambio de partes entre clarinetes con distinta afinación. -Amosará dominio da mecánica do transporte, ao tempo que é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo tono. 	<p>T1, T3, T6, T13, T15 X1, X2, X3, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E17, E19,</p>	<p>100,00%</p>
<p>Observacións: No caso da avaliación continua, aínda que se avalía e cualifica cada unha das clases para obter a cualificación final en base ás porcentaxes indicadas, poderase realizar un exame ao final do cuadrimestre, en caso de querer obter unha cualificación superior á conseguida coa media resultante da avaliación diaria. O exame será o mesmo que para a avaliación alternativa e a extraordinaria. Nese caso, a cualificación final, será a nota media entre a resultante da avaliación continua e a obtida no exame realizado.</p> <p>SISTEMA DE CUALIFICACIÓN: Cualificarase en función da seguinte escala numérica de 0 a 10, con expresión de un decimal, á que poderá engadirse a súa correspondente cualificación cualitativa (Orde do 21 de novembro de 2016, Artigo 31) 0-4,9: Suspenso 5,0-6,9: Aprobado 7,00-8,9: Notable 9,00-10: Sobresáinte</p> <p>A Mención de "Matrícula de Honra" poderá ser outorgada a alumnos ou alumnas que obteñan unha cualificación igual ou superior a 9,0. O seu número non poderá exceder o 20% de alumnos/as matriculados/as nunha materia no correspondente curso académico, non sendo que o número de alumnos/as matriculados/as sexa inferior a 20, caso en que se poderá conceder unha soa Matrícula de Honra.</p> <p>Para a obtención da Matrícula de Honra, en caso de haber máis aspirantes que número de matrículas a outorgar, realizarase unha proba específica que consistirá en tres lecturas a primeira vista e tres transportes, e será xulgada polo profesorado do itinerario de clarinete.</p>			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS*

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>Deberanse cumprir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.</p> <p>Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.</p>	<p>Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.</p>

* No presente curso académico non hai alumnado da disciplina con necesidades educativas especiais.

8. REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

- Bernau, A. e Desportes Y. (2003). *Manual práctico para reconocimiento de los estilos de Bach a Ravel*. Real Musical.
- Boitos, M. (1998). Scan the Page, Move the Eye: Suggestions for Teaching Students to Sight-Read. *Clavier*, 37(6), 8-11.
- Burmeister, E. (1991). *Keyboard Sight Reading*. Mayfield Publishing Company.
- Cisneros Sola, M. D. (2013). La lectura a vista de partituras: un planteamiento de técnicas de trabajo. *Temas para la Educación*, (23), 1-7.
- Fourie, E. (2004). The Influence of Visual Interference on Eye-Hand Span during Piano Sight-Reading. *Musica*, 32(2), 85-88.
- Furneaux, S. e Land, M. (1999). The Effects of Skill on the Eye-Hand Span during Musical Sight-Reading. *Proceedings: Biological Sciences*, 266(1436), 2435-2440.
- García Gallardo, C. (1997). La lectura musical en las primeras fases del aprendizaje del instrumento. *Música y educación*, X(30), 71-82.
- Goolsby, T. W. (1994). Eye Movement in Music Reading: Effects of Reading Ability, Notational Complexity, and Encounters. *Music Perception*, 12(1), 77-96.
- Haug, S. (1990). Sight Playing and Visual Perception: The Eyes have it. *American Music Teacher*, 40(3), 22-23, 69-71.
- Iglesias González, J. (1995). *Repentización y transposición para instrumentos en Mib, Sib y Do*. Ediciones Si Bemol.
- Kuhn, C. (2003). *Tratado de la forma musical*. Idea Books.
- Molina, E. (2003). La lectura a primera vista y el análisis. *Música y educación*, (54), 71-89.
- Pliego de Andrés, V. (1996). Oír y ver; la sinestesia como soporte para la comprensión musical a través de la lectura. *Música y educación*, IX(26), 27-60.
- Richman, H. (1986). *Super Sight-Reading Secrets*. Sound Feelings Publishing.
- Riquier, M. (1996). Cómo resolver definitivamente los problemas de la repentización y de la lectura musical mediante la educación del ojo. *Música y educación*, IX, 3(27), 83-86.
- Sloboda, J. A. (1974). The Eye-Hand Span – An Approach to the Study of Sight Reading. *Psychology of Music*, 2(2), 4-10.
- Sloboda, J. A. (1990). ¿Qué puede enseñar la psicología de la Música a los Músicos?. *Música y educación*, III(6), 335-355.
- Sloboda, J. A. (2005). *Exploring the musical mind*. Oxford University Press.
- Sloboda, J. A. (2005). Lectura a primera vista. *Quodlibet: revista de especialización musical*, (32), 49-74.
- Toch, E. (2004). *La melodía*. Idea Books.
- Toch, E. (2001). *Elementos constitutivos de la música: armonía, melodía, contrapunto y forma*. Idea Books.
- Tsangari, V. (2010). *An interactive software programme to develop pianists' sight-reading ability* [Tesis doctoral, Universidad de Iowa]. Iowa Research Online. <http://ir.uiowa.edu/etd/3393/>